

Styrk lærernes evne til at hjælpe ordblinde

Omkring en ud af otte er ordblind. Det fastslår tal fra en undersøgelse foretaget af Børne- og Undervisningsministeriet i 2023.¹ Og derfor er det ikke okay, at ordblinde elever ikke kan være med i undervisningen, fordi hjælpemidlerne ikke virker, eller læreren ikke formår at hjælpe.

Ordblinde elever bliver i Aarhus Kommune tilbudt en række digitale hjælpemidler. Men desværre er der ofte problemer med dem, og hverken elever, lærere eller forældre er rustet godt nok til at hjælpe. Vi mener ikke det er fair, at elever skal dumpe prøver, fordi værktøjerne ikke virker eller vente i timevis på en læsevejleder, der har alt for travlt. I sidste ende kan det resultere i, at ordblinde elever stilles dårligere i deres videre uddannelsesliv sammenlignet med deres klassekammerater.

Børne- og ungebyrådet foreslår derfor at:

1. Styrke lærerne og læsevejlederes evne til at vejlede elever i ordblindeværktøjer ved at:
 - a. Afsætte midler til flere læsevejledertimer
 - b. Udarbejde en plakat- og videoguide, som vejleder i brug af ordblindeværktøjerne
2. Styrke Kompetencecenter for Lærings arbejde med bl.a. co-teaching og elevkurser ved at:
 - a. Stoppe besparelser på Kompetencecenter for Læsning
 - b. Afsætte flere midler til Kompetencecenter for Læsning.

Motivation for punkt 1

- A. Nogle af de mest fagligt udsatte elever i grundskolen er de ordblinde elever. De har svært ved at koble bogstaver og lyde sammen, og det gør, at det er stort set umuligt at gå i skole uden den rette hjælp. Vi mener, at læsevejlederne er en af, hvis ikke den vigtigste støtte, en elev med ordblindhed kan have, fordi læsevejledere er eksperter i læseudvikling. Men vi har i Børne- og ungebyrådet erfaret, at der er kæmpe mangel på læsevejledere, og at de læsevejledere, der er, overhovedet ikke har nok timer til både forberedelse af høj kvalitets undervisning, udredning og undervisning af ordblinde. I praksis betyder det, at enten bruger læsevejlederen sin fritid og anden forberedelsestid (som f.eks. er tiltænkt en klasse) på forberedelse til undervisning af den ordblinde, eller også får den ordblinde elev ikke den hjælp, som vedkommende så desperat har brug for. Det betyder, at hjælp til ordblinde i høj grad er afhængig af ildsjæle. Er det optimalt? Det mener vi ikke i Børne- og ungebyrådet.
- B. Der findes rigtig mange hjælpemidler til ordblinde. Det er en god ting. Ordblinde og deres lærere har brug for et overblik over disse hjælpemidler, og de har brug for at kende til opdateringer og kunne følge med i udviklingen heraf. Vi oplever, at elever og lærere mangler et løbende opdateret overblik over hjælpemidlerne, så eleverne selv kan løse eventuelle problemer med de digitale hjælpemidler, og klasselæreren kan hjælpe hermed. For lige nu er

¹ Børne- og Undervisningsministeriet (2023): "TAL DER TALER # 7: Omkring en ud af otte er ordblind" Hentet d. 02.01.2025 fra <https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2023/sep/230929-cirka-en-ud-af-otte-af-eleverne-i-folkeskolens-9--klasse-er-ordblinde>

hjælpen utilstrækkelig. Et medlem har eksempelvis oplevet at dumpe en prøve, fordi ordblindeværktøjet ikke virkede og læreren ikke kunne hjælpe. Medlemmer har fortalt lignende historier om, at de er gået glip af hele lektioner, fordi hverken lærere, IT-support eller læsevejledere formår at hjælpe, når de digitale ordblinderedskaber ikke virker.

Vi mener, at en simpel og iøjnefaldende plakatguide, som vejleder i brug af ordblindeværktøjerne via billeder, skal hænge som plakat i alle klasseværelser. Derudover skal en kort videoguide gøre både lærere, elever og forældre bedre til at løse de problemer, der opstår, når ordblindeværktøjerne ikke virker. Videoen skal synliggøres af skolen, enten på hjemmesiden, Aula eller ved at vise den i klasserne.

Motivation for punkt 2

- A. I Børne- og ungebyrådet er vi af den overbevisning, at Kompetencecenter for Læsning (KCL) er en af grundstenene i vores ordblindeindsats i Aarhus, og KCL er en central grund til, at indsatsen er så vellykket. KCL hjælper eksempelvis mange elever med at forberede sig til eksamener og terminsprøver og med at deltage i undervisningen generelt. De udruster også lærere til at spotte og undervise ordblinde elever. De hjælper utrolig mange, og derfor synes vi, at det er en virkelig dårlig ide at lave besparelser, som rammer KCL, da dette tilbud absolut ikke kan undværes.
- B. Vi mener, at Aarhus Kommune skal styrke KCL's arbejde med bl.a. co-teaching og elevkurser. KCL's elevkurser skal styrkes, så flere unge kan komme på deres kurser, få de nødvendige redskaber og få oplevelsen af, at det er okay at være ordbland. Deres årlige elevkurser tilbydes lige nu kun to elevhold i syv uger. Det er altså kun ganske få elever, der får gavn af kurserne. Der er imidlertid mange flere, der har brug for den hjælp, så man ikke står alene med det at være ordbland. Derfor skal flere elever have mulighed for at komme på KCL's elevkurser.

Vi mener altså, at der skal sættes flere penge af til ordblindekurser for elever. Hvis det er pladsmangel, der er problemet, fordi KCL lige nu ligger i en lille bygning på Rosenvangskolen, bør kommunen stille eksisterende, tomme bygninger til rådighed. På den måde kan man både lave flere kurser, så flere ordblinde kan blive bedre rustet. Alle, som vil have gavn af KCL, skal tilbydes deres hjælp.

Derudover mener vi, at KCL's arbejde med co-teaching skal styrkes. Det skal det, fordi vi oplever, at flere lærere mangler viden om ordblindeværktøjerne, ikke altid forstår, hvad det vil sige at være ordbland og ikke er gode nok til at opdage tegn på ordblindhed. For der skal være gode muligheder for at alle lærere kan planlægge undervisningen, så den også rummer de ordblinde elever i klassen. Og lærernes viden om ordblinde er vigtig, så ingen børn går igennem folkeskolen uden at blive opdaget som ordbland. At styrke KCL's arbejde med co-teaching skal styrke lærernes evne til at hjælpe og spotte tegn på ordblindhed hos elever.